

Sygn. Akt III RC 535/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Pruszkowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie :

Przewodniczący : SSR Marta Węglewska

Protokolant : Agnieszka Curył

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2018 roku w Pruszkowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko A. P.

o alimenty

I. Oddala powództwo;

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 120 (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

UZASADNIENIE

M. P. wniósł w dniu 24 listopada 2016 r. do Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie powództwo o zasądzenie od byłej żony A. P. na swoją rzecz alimentów w kwocie 5.500 złotych miesięcznie płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. W uzasadnieniu wskazał, iż wyrokiem z dnia (...) r. w sprawie II C 53/13 Sąd Okręgowy w Warszawie rozwiązał przez rozwód małżeństwo powoda z pozwaną bez orzekania o winie i zasądził od powoda alimenty na rzecz wspólnych dzieci stron – córki M., które to następnie zostały podwyższone do kwoty 900 złotych miesięcznie oraz syna I.. Ponadto, M. P. wskazał, iż toczy się wobec niego postępowanie egzekucyjne z wniosku jego córki M. o egzekucję należnych alimentów. Jednocześnie podał, że nie ma możliwości podjąć stałego zatrudnienia, bowiem od października 2014 r. sprawuje osobistą opiekę nad (...)synem stron i na jego rzecz płaci alimenty do rąk pozwanej. Jest zatrudniony na 1/4 etatu. Wskazał, iż brakuje mu środków finansowych na konieczne utrzymanie siebie i małoletniego, który obecnie uczęszcza do szóstej klasy szkoły podstawowej i ma problemy z nauką. Podał, iż syn był zastraszany przez pozwaną, a także został pobity przez swoją siostrę M.. Przeciwko powodowi w związku z prowadzoną przez niego niegdyś działalnością gospodarczą, toczy się postępowanie karnoskarbowe od 2013 i 2014r. i urzędnicy karnoskarbowi utrudniają mu prowadzenie działalności. Nadto, z wniosku byłej żony prowadzone jest postępowanie o podział majątku wspólnego. M. P. wskazał również, że w obecnej sytuacji nie jest w stanie regulować ciężących na nim zobowiązań, których łączna kwota przekracza miesięcznie 3.000 złotych (k. 1-4). Pismem z dnia 29 sierpnia 2017 r. (przed doręczeniem pozwanej odpisu pozwu) powód zmodyfikował powództwo i wniósł o zasądzenie na jego rzecz alimentów w wysokości 800 złotych miesięcznie (k. 79). Postanowieniem z dnia 6 września 2017 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie przekazał sprawę do rozpoznania według właściwości Sądowi Rejonowemu w Pruszkowie (k. 84-84v). Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Pruszkowie pod sygnaturą akt III RC 535/17.

W piśmie z dnia 20 lutego 2018 r., M. P. wskazał, iż wydatki na utrzymanie małoletniego syna w skali miesiąca wynoszą ok. 4.000 złotych, na co składają się: chesne za naukę w szkole prywatnej – 700 złotych, opłata za czynsz – 750 złotych, wyżywienie – 500 złotych, odzież – 300 złotych, środki czystości i kosmetyki – 150 złotych, abonament telefoniczny, książki, przybory szkolne – 150 złotych, nauka języka angielskiego – 750 złotych za semestr oraz wydatki związane z uczęszczaniem małoletniego na zajęcia z judo i jujitsu, tj. zakup specjalnej odzieży i akcesoriów do sztuk walki, wydatki związane z wyjazdami na obozy i zawody sportowe (k. 105).

M. P. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w toku całego procesu popierał powództwo i wnosił o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz alimentów w kwocie 800 złotych miesięcznie od 24 listopada 2016r., natomiast pozwana, również reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wносиła o oddalenie powództwa w całości (k. 173-174v, protokół – płyta CD, k. 175).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia (...) r. w sprawie II C 53/13 Sąd Okręgowy w Warszawie orzekł m.in. rozwód związku małżeńskiego zawartego pomiędzy M. P. i A. P. bez orzekania o winie oraz zasądził alimenty od M. P. na rzecz małoletnich dzieci M. i I. P. w kwocie po 600 złotych miesięcznie na rzecz każdego z nich. Orzeczenie nie było skarżone. W Wydziale Cywilnym tutejszego sądu toczy się sprawa o podział majątku dorobkowego. Alimenty na rzecz córki M. zostały następnie podwyższone do kwoty 900 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie III RC 100/15; prowadzona była egzekucja komornicza tych alimentów ale alimenty są obecnie uchylone. Byli małżonkowie mają jeszcze dorosłą córkę K.. Przysługuje im też prawo do lokalu komunalnego w W.. Wyrokiem prawomocnym z (...) uchylony został z dniem 1 stycznia 2017 roku obowiązek alimentacyjny M. P. ustalony na rzecz małoletniego I. P. w/w Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie.

M. P. ma (...) lata. Od kwietnia 2018 r. zamieszkuje wraz z synem w K.. Wynajmuje jednopokojowe mieszkanie, za które opłaca miesięczny czynsz w wysokości 1.500 złotych. W czasie rozwodu oraz do kwietnia 2017 r. zamieszkiwał w położonym na działce pozwanej wspólnym domu w K., następnie przeprowadził się do miejscowości G. gdzie również wynajmował lokal za kwotę 1500 zł, a później do N.. Postanowieniem z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie I. N. 445/17 Sąd Rejonowy w Pruszkowie ustalił, iż miejscem pobytu małoletniego syna stron – I. P. będzie każdorazowe miejsce zamieszkania jego ojca M. P., orzeczenie uprawomocniło się (...) Chłopak mieszka z ojcem od jesieni 2014r. . M. P. z zawodu jest (...) i uważa, że bez problemu może znaleźć pracę ale musi zajmować się synem, który ma (...) lat. Wytoczył matce dziecka sprawę o alimenty na rzecz małoletniego I.,. Do 2013 r. prowadził własną działalność gospodarczą i z tego tytułu toczyło się wobec niego postępowanie karnoskarbowe. W 2014 r. podjął pracę w (...)na stanowisku (...). Z uwagi na syna wrócił do kraju po dwóch miesiącach. Aktualnie M. P. nie pracuje. Poszukuje pracy na pół etatu jako (...). Otrzymał ofertę pracy zmianowej w (...). W 2015 r. uzyskał dochód w wysokości 30.424,97 złotych, natomiast w 2016 r. osiągnął dochód w wysokości 3.214,73 złote. Posiada zadłużenie względem ZUS w kwocie 14 tys. złotych. Toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne celem wyegzekwowania zaległych alimentów na rzecz starszej córki – M.. Na regulowanie bieżących wydatków zapożyczył się u mamy i siostry. Wybudował z żoną dom jednorodzinny na działce pozwanej w trakcie trwania małżeństwa z pozwaną.

Miesięcznie ponosi koszty mieszkaniowe w wysokości 1.500 złotych. Płaci chesne za szkołę prywatną, do której uczęszcza jego małoletni syn. Podaje, iż o wyborze prywatnej placówki szkolnej dla małoletniego zdecydowała pozwana, która nie zgodziła się, aby zapisać syna do szkoły publicznej. Ponadto M. P. opłaca korepetycje syna, przy czym koszt za godzinę lekcji wynosi 40 złotych. Chłopiec korzysta z korepetycji z języka polskiego, matematyki, chemii i fizyki. Uczęszcza również na treningi z judo i jujitsu, wyjeżdża na zawody, osiąga bardzo dobre wyniki w sporcie. Miesięczne opłaty z tego tytułu wynoszą 100 złotych. Koszt obozu sportowego wynosi 1.380 złotych, a wyjazdu na zawody 400 złotych. W roku szkolnym 2016/2017 M. P. opłacił zajęcia syna w szkole językowej za łączną kwotę 1.549 złotych. Szacuje, że miesięczny koszt utrzymania dziecka wiąże się z wydatkami rzędu 4.000 złotych. W swoich zeznaniach i twierdzeniach skupia się prawie wyłącznie na potrzebach i kosztach utrzymania syna I. i relatywnie niewłaściwej postawie matki dziecka. Uważa, że wysokie są koszty utrzymania I. P. i z tego względu należą się alimenty jemu samemu. A. P. ma 45 lata. Mieszka z córką w W., w 5-cio pokojowym mieszkaniu komunalnym należącym kiedyś

do jej babci. Opłaca miesięczny czynsz w wysokości 1.500 złotych. W trakcie rozwodu i do 2017 r. mieszkała w domu wybudowanym w trakcie trwania małżeństwa z powodem, w miejscowości K..

Od 10 lat pracuje na cały etat w firmie (...), na stanowisku (...). Uzyskuje dochód na poziomie 3.000 złotych netto miesięcznie (podstawa brutto – 4.100 złotych). Posiada działkę oraz jest współwłaścicielką domu w K.. Korzysta z pomocy od swoich rodziców. Z synem nie widziała się od kwietnia 2017 r. Płaci na jego rzecz alimenty orzeczone w ramach zabezpieczenia w wysokości 500 złotych miesięcznie.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o następujące dowody: kserokopie faktur, k. 5-9; kserokopia umowy, k. 11-12v; kserokopia dowodu wpłaty, k. 13; kserokopia wyroku, k. 15; kserokopia zawiadomienia, k. 16; kserokopia wyroku, k. 17; kserokopia obdukcji lekarskiej, k. 18; kserokopia pisma wraz z załącznikami, k. 19-45; zeznania podatkowe, k. 66-70v; zestawienie kosztów, k. 105; kserokopia dowodu wpłaty, k. 128; kserokopia opinii, k. 130; kserokopia zawiadomienia, k. 132; wyroku, k. 22 akt sprawy II C 53/13; postanowienie, k. 86 akt sprawy I. N. 445/17; zeznania powoda, k. 173v-174, protokół – płyta CD, k. 175; zeznania pozwanej, k. 174-174v, protokół – płyta CD, k. 175.

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wskazanych powyżej dowodach. Jakkolwiek powołane wyżej dokumenty zostały złożone w kserokopiach, to jednak nic nie wskazuje na to, by ich treść nie odzwierciedlała wiernie treści dokumentów oryginalnych. Podnieść też należy, że strony wiarygodności i mocy dowodowej tych dowodów nie kwestionowały.

Zeznania stron były w przeważającej mierze wiarygodne.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika powoda o dołączenie do niniejszej sprawy akt o sygn. III RC 172/18, III RC 280/17 oraz akt sprawy o podział majątku wspólnego której sygnatury pełnomocnik na dzień rozprawy nie był w stanie opodać albowiem przeprowadzenie wnioskowanych dowodów niezasadnie przedłużałoby postępowanie w sprawie które już i tak toczyło się od półtora roku i dokumenty w nich zawarte mogły być przez pełnomocnika znacznie wcześniej dołączone zaś niczego nie wnosiły do sprawy o alimenty na rzecz powoda; poza tym nikt przecież nie kwestionował tego, że zapadł wyrok uchylający alimenty od powoda na rzecz syna I. i załączanie akt na tę okoliczność było zbędne, niczego nie wnosiło do sprawy również dołączania akt toczącej się sprawy o podział majątku.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było bezzasadne.

Stosownie do treści przepisu art. 60 § 1 kro małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Obowiązek świadczeń alimentacyjnych między małżonkami po rozwodzie stanowi kontynuację obowiązku wzajemnej pomocy powstałego przez zawarcie małżeństwa (tak SN w uchwale z dnia 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86). Przy czym, zgodnie z § 3 powołanego przepisu obowiązek ten w przypadku małżonka rozwiedzonego, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, jest ograniczony terminem pięcioletnim od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd dokona przedłużenia tego terminu na żądanie uprawnionego. Do wyjątkowych okoliczności uzasadniających przedłużenie obowiązku alimentacyjnego orzecznictwo Sądu Najwyższego zalicza m.in.: długotrwałość pożycia małżonków, znaczne dysproporcje w ich statusie materialnym po rozwodzie, obiektywne przyczyny uniemożliwiające lub ograniczające zarabkowanie, a także możliwość pomocy ze strony innych członków rodziny (por. uchwała SN z 31 października 1973 r., III CZP 58/73, OSNCP 1974/5, poz. 85; uchwała SN z 16 kwietnia 1975 r., III CZP 22/75, OSNCP 1976/3, poz. 36; wyrok SN z 12 września 2001 r., V CKN 445/00, LEX nr 52490).

Faktem niepodważalnym w przedmiotowej sprawie jest rozwiązanie małżeństwa stron M. P. i A. P. przez rozwód bez orzekania o winie. Sąd w sprawie dotyczącej alimentów jest związany rozstrzygnięciem sądu rozwodowego w

przedmiocie winy rozkładu pożycia. W takim stanie rzeczy, dla uwzględnienia powództwa niezbędne było wykazanie przez M. P., iż pozostaje on w niedostatku, a nadto, iż sytuacja finansowa pozwanej A. P. pozwala na zasądzenie na jego rzecz alimentów w żądanej kwocie. Należało również ustalić, czy zachowany został 5-letni termin umożliwiający wystąpienie powodowi przeciwko byłej żonie z roszczeniem o alimenty.

W niniejszym postępowaniu powód M. P. domagał się zasądzenia od byłej małżonki A. P. na swoją rzecz alimentów w wysokości 800 złotych miesięcznie poczynając od dnia wytoczenia powództwa. Odnosząc się do swojej aktualnej sytuacji majątkowej w toku całego postępowania powód podnosił przede wszystkim, że z uwagi na brak wystarczających środków finansowych nie jest w stanie utrzymać siebie i małoletniego syna stron I. P., który pozostaje pod jego pieczę. Wskazywał również na niemożność podjęcia stałego zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy oraz na okoliczność, iż posiada zadłużenie alimentacyjne względem córki M., zadłużenie względem ZUS oraz względem swojej mamy i siostry.

W ocenie Sądu, w rzeczonyj sprawie, po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego, brak jest podstaw do przyjęcia, iż powód M. P. znajduje się w niedostatku, a zatem nie zostały spełnione przesłanki warunkujące przyznanie mu żądanych alimentów. Niedostatek jest pojęciem niedookreślonym. W orzecnictwie przyjmuje się pogląd, iż pojęcie niedostatku z art. 60 § 1 kro oznacza zarówno brak jakichkolwiek środków utrzymania, jak i sytuację, kiedy uzyskane środki nie wystarczają na pełne zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb (zob. np. wyrok SN z 5 lipca 2000 r., I CKN 226/00, LEX nr 51343). Zdaniem Sądu Najwyższego, „usprawiedliwione potrzeby to takie, których zaspokojenie zapewni uprawnionemu normalne warunki bytowania, odpowiednie do jego stanu zdrowia i wieku” (zob. wyrok SN z 7 września 2000 r., I CKN 872/00, LEX nr 530682). Określając wysokość swoich kosztów utrzymania, powód zwracał uwagę przede wszystkim na wydatki jakie łoży na rzecz małoletniego syna I., tj. wyżywienie, odzież, kosmetyki, czesne za szkołę, korepetycje, zajęcia sportowe, kursy językowe, łącznie ok. 4.000 złotych miesięcznie. Również zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy w większości odnosił się do kwestii utrzymania małoletniego, tymczasem to wysokość kosztów utrzymania oraz ewentualne zobowiązania finansowe po stronie samego powoda miały kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Chcąc zadbać o zapewnienie należnych środków utrzymania na rzecz małoletniego syna stron od jego matki, powód winien był wystąpić do Sądu z pozwem o zasądzenie alimentów od A. P. na rzecz małoletniego, co zresztą też uczynił.

Bezspornym jest fakt, iż na chwilę obecną M. P. pozostaje bez pracy. Utrzymuje się z zaciąganych zobowiązań pieniężnych. Poszukuje zatrudnienia na pół etatu z uwagi na konieczność opieki nad synem. Powyższe, jak również fakt, że powód sprawuje osobistą pieczę nad małoletnim synem stron, nie jest jednak wystarczające do tego, aby można było powoda uznać za znajdującego się w niedostatku. Zdaniem Sądu, M. P. nie dokłada należytej staranności w celu zdobywania środków niezbędnych do zaspokojenia własnych potrzeb życiowych. Tylko osoba, która została uznana za całkowicie niezdolną do pracy nie może poszukiwać zatrudnienia. Powód takiej okoliczności nie wykazywał. Zresztą przeprowadzone dowody wskazują na coś zupełnie innego. Jak wynika z akt sprawy powód posiada możliwości zarobkowe i majątkowe i choć obecnie w ograniczonym zakresie, to jednak jest w stanie zaspokoić własnymi siłami swoje usprawiedliwione potrzeby i mógł to czynić wcześniej, bez żadnego ograniczenia czasowego. Trzeba bowiem pamiętać, że niniejsze postępowanie nie dotyczy kwestii alimentowania małoletniego dziecka stron, a przesłanką konieczną do uwzględnienia roszczenia było wykazanie, że to właśnie powód sam znajduje się w niedostatku i nie może on w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb. Nie ma w tym zakresie istotnego znaczenia fakt, iż w niedawnym czasie toczyło się wobec powoda postępowanie karnoskarbowe ani też okoliczność, że posiada zadłużenie alimentacyjne względem starszej córki, które egzekwowane jest w drodze egzekucji komorniczej.

W oparciu o zeznania podatkowe za ubiegłe lata, w niniejszej sprawie ustalono, że ostatnie zarobki powoda oscylowały wokół kwoty ok. 2.500 złotych miesięcznie (dane z zeznania podatkowego za rok 2015). W trakcie rozwodu w 2013 r. powód prowadził własną działalność gospodarczą, później w 2014 r. podjął pracę w (...), gdzie przez okres dwóch miesięcy pracował jako (...), po czym wrócił do kraju z uwagi na sytuację rodzinną związaną z synem. Wobec tego zasadnym jest twierdzenie, że powód posiada doświadczenie zawodowe, które umożliwia mu podjęcie zatrudnienia chociażby w niepełnym wymiarze czasu pracy. Dodatkowo, istotnym jest fakt, że M. P. jest młodym, zdrowym mężczyzną, posiada kompetencje do pracy w zawodzie (...), a zatem w zawodzie wysoce cenionym na

obecnym rynku zatrudnienia, który pozwala na podjęcie stabilnej i dość dobrze płatnej pracy. Należy również wskazać, że sam fakt, iż pozwana A. P. pracuje i uzyskuje stały dochód na poziomie ok. 3.000 złotych netto, nie może automatycznie warunkować konieczności obciążenia jej obowiązkiem alimentacyjnym względem byłego męża. Należy również wskazać, iż w ocenie Sądu Rejonowego możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej A. P. co prawda pozwalałyby na częściowe uwzględnienie powództwa, gdyby tylko zaistniała ustawowa przesłanka do ich zasądzenia po stronie powoda. Tymczasem w świetle przytoczonych argumentów, Sąd Rejonowy uznał, że sytuacja powoda wyłącza możliwość przyjęcia, że znajduje się on w niedostatku. Tym samym M. P. nie może skutecznie dochodzić alimentów od swojej byłej żony.

Dodatkowo należy także wskazać na ograniczenie czasowe możliwości żądania zasądzenia alimentów w trybie art. 60 § 1 kro, które możliwe jest jedynie w okresie pięciu lat od orzeczenia wyroku rozwodowego, chyba że zaistnieją wyjątkowe okoliczności uzasadniające przedłużenie przez Sąd powyższego terminu na wniosek osoby uprawnionej.

Z mocy art. 60 kro jego § 3: obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni.

Niniejsze powództwo zostało wytoczone przed upływem pięciu lat od daty orzeczenia rozwodu pomiędzy stronami, jednakże w toku postępowania i w dacie wyrokowania termin ten upłynął, a powód nie wykazywał, a tym bardziej nie uprawdopodobnił, zdaniem Sądu, istnienia jakichkolwiek wyjątkowych okoliczności, które uprawniałyby do jego przedłużenia w trybie art. 60 § 3 kro, z takim żądaniem powód w ogóle nie wystąpił.

Z wszystkich wyżej podniesionych względów, na podstawie art. 60 § 1 kro w zw. z art. 135 § 1 kro oraz art. 60 § 3 kro orzeczono jak w sentencji.